

8. Evalueringsdesign for forældreprogrammet De Utrolige År (2009-130018)

Socialforvaltningen har udarbejdet to alternative designs for evalueringen af projekt De Utrolige År – Forældreprogrammet.

INDSTILLING OG Beslutning

Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab. indstiller til Socialudvalget,

1. At evalueringen af de københavnske erfaringer med De Utrolige ÅR *enten* gennemføres som en før-efter-måling og ved en sammenligning med andre kommuners erfaringer med De Utrolige År.
2. *Eller* at evalueringen af de københavnske erfaringer gennemføres som et lodtrækningsforsøg uden at udvide det samlede antal deltagere i programmet.

Problemstilling

16. september 2009 bad Socialudvalget forvaltningen fremlægge en revideret indstilling med redegørelse af økonomiske omkostninger forbundet med at gennemføre De Utrolige År – Forældreprogrammet (DUÅ) som randomiseret forsøg (lodtrækningsforsøg), samt uddybe indstillingen hvad angår erfaringer fra andre lande.

Løsning

Med foreløbigt 22 lodtrækningsforsøg med DUÅ er der efter Socialforvaltningens opfattelse allerede skabt relativt stor sikkerhed for, at programmet virker, hvis det implementeres korrekt. Lodtrækningsforsøg er den mest valide metode til at undersøge effekten af en behandling. I disse forsøg er der fundet positive effekter for både forældre og barn. Se nedenstående tabel samt bilag 1:

Effekter af Forældreprogrammet baseret på lodtrækningsforsøg			
For forældrene			For børnene
Forældres relation til barnet	Forældres relation til hinanden	Forældres helbred	Forbedringer i barnets adfærd
<ul style="list-style-type: none">- Reduceret negativ opdragelse (fx vold og tvang)- Forældre mere involveret i barnets leg- Stigning i positiv opdragelse	<ul style="list-style-type: none">- Forbedret samarbejde om opdragelse- Bedre håndtering af konflikter	<ul style="list-style-type: none">- Forbedringer i psykisk og fysisk helbred- Mindre stress- Bedre selvværd- Mindre depression	<ul style="list-style-type: none">- Reduktion af adfærdsproblemer og afvigende adfærd i hjemmet- Forbedringer i barnets sociale kompetencer- Forbedringer af barnets adfærd i skolen

Hovedparten af lodtrækningsforsøgene af DUÅ er gennemført i USA. Dog kan der fremhæves to lodtrækningsforsøg af høj kvalitet i Norge og England, hvor man i begge fandt, at DUÅ havde en positiv effekt på børns problemadfærd og et fald i forældres brug af negative opdragelsesmetoder.

Evaluering af De Utrolige År på baggrund Servicestyrelsens nationale evaluering

Forvaltningen har undersøgt muligheden for at evaluere DUÅ i de københavnske børnefamilieteam ved at kombinere målinger fra Servicestyrelsens evaluering af DUÅ i andre danske kommuner med forvaltningens egne undersøgelser blandt de deltagende børnefamilieteam. En sådan evaluering vil blive gennemført som en før-efter-undersøgelse, der vil vise, om der er forskelle i udviklingen mellem de børn og forældre, der har deltaget i kommunes gennemførelse af DUÅ, og de børn og forældre, der har deltaget i andre danske kommuners gennemførelse af DUÅ. Evalueringen vil videre undersøge, om eventuelle forskelle kan forklares ud fra variation i behandlingskvaliteten. Ligeledes vil forvaltningen anvende multivariate analyser til at identificere faktorer, som kan have indflydelse på de opnåede effekter, fx barnets alder og køn, samt omfang af barnets og forældrenes problemer. Forvaltningen vil samtidig sammenligne med resultaterne fra andre relevante evalueringer, fx fra kommunens Familien i Centrum-projekt.

Socialforvaltningen vurderer, at dette vil være et kvalificeret evalueringsdesign, selv om det ikke involverer lodtrækningsforsøg.

Evaluering af De Utrolige År ved hjælp af lodtrækningsforsøg

Forvaltningen har også undersøgt muligheden for at gennemføre evalueringen som et lodtrækningsforsøg og beskrevet, hvordan et sådant forsøg kunne forløbe i bilag 1. Et lodtrækningsforsøg vil blive tilrettelagt, så der trækkes lod om deltagelse i DUÅ blandt en gruppe forældre, der er oplyst om konsekvenserne ved at deltage og har givet samtykke hertil.

Det er tidligere besluttet, at DUÅ-behandlingen i kommunen skal gives til to grupper af forældre: Forældre, hvis barn har krav på en forebyggende foranstaltning efter § 52, og forældre, som har henvendt sig til den åbne familierådgivning, og som ikke har en sag i børnefamilieteamet. Konsekvenserne for de forældre, der ikke bliver tilbudt DUÅ efter lodtrækningen afhænger af hvilken af de to grupper de tilhører. For de forældre, hvis barn har krav på en forebyggende foranstaltning efter § 52, vil konsekvensen af ikke at blive tilbudt DUÅ være, at de vil blive tilbudt en forebyggende foranstaltning efter § 52, fx *Hjemmehos* eller *Familiebehandling*. For de forældre, som selv har henvendt sig, og som dermed ikke har krav på en foranstaltning efter § 52, vil konsekvensen være, at de bliver tilbudt åben anonym rådgivning, evt. ingen behandling. For at effektmålingen skal være valid, er det afgørende, at disse forældre ikke tilbydes ”erstatningsbehandling” ud over kommunens forpligtelser, jf. Serviceloven.

Et lodtrækningsforsøg vil give forvaltningen styrket mulighed for at konkludere, at forskellen i effekt mellem de to grupper udelukkende skyldes forskellen i behandling. Et lodtrækningsforsøg kan gennemføres uden at udvide antallet af forældre og børn, der modtager DUÅ-behandling, men det bliver et meget lille lodtrækningsforsøg. Der forventes at deltage forældre til 40-50 børn i programmet i 2010, og der er erfaringsvist et vist frafald undervejs – specielt forbundet med eftermålingerne 6 måneder efter programmets afslutning. Der er en meromkostning på kr. 400.000 forbundet med den tekniske gennemførelse af dette lodtrækningsforsøg til køb af screeningslicenser samt gennemførelse af dataindsamling og analyse.

Problemet med denne randomiseringsløsning er, at deltagerantallet er for lille til at give egentlig forskningsmæssig sikkerhed. Modsat kan anføres, at selve konceptet med randomiserede sammenligningsgrupper vil være en kvalitativ nyudvikling af forvaltningens måde at effektevaluere

programmer.

Forvaltningen har også i bilaget skitseret et lodtrækningsforsøg, med en væsentlig udvidelse i antallet af forældre og børn, der skal tilbydes behandlingen. Dette fordi det er nødvendigt for at opnå den højeste forskningsmæssige sikkerhed. Omkostningerne til at øge antallet af forældre, der tilbydes De Utrolige År, er anslået til kr. 4 mio. Dette dækker over udgifter til gennemførelse af i alt 20 ekstra gruppeforløb, som vil kunne give mellem 400-480 forældre og 200-240 børn deltagelse i behandlingen, ud over hvad der ligger i den nuværende bevilling. Dertil kommer yderligere ressourceforbrug i de deltagende børnefamilieteam til administration af spørgeskemaer og kontakt til de forældre i kontrolgruppen gennem minimum det ene år forsøget varer pr. gruppebehandlingsforløb. Socialforvaltningen har ikke fremsat dette som et at-punkt, da det vil være vanskeligt at tilvejebringe den nødvendige finansiering hertil.

Økonomi

Det har ingen økonomiske konsekvenser, hvis første at-punkt vedtages. Hvis andet at-punkt vedtages, vil det medføre øgede udgifter på 400.000 kr., som skal overføres fra funktion 5.28.21 – børnefamilieteamenes budget til forebyggende foranstaltninger - til MR Børns kontorbudget, funktion 6.45.51, bevillingsområde 7.

Videre proces

Socialforvaltningen fremlægger status for evalueringen af De Utrolige År til Socialudvalget forår 2011.

Anette Laigaard

/Sven Bjerre

bilag

[Notat: To modeller for evaluering af De Utrolige År](#)

